

Ajalugu IX klass, 70 tundi

Õpitulemused	Õppesisu ja praktilised tööd
<p>Õpilane</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) näitab kaardil Esimese maailmasõja järel toimunud muutusi (Versailles´ süsteem); 2) toob esile rahvusvahelise olukorra teravnemise põhjusi 1930. aastail; 3) iseloomustab ning võrdleb demokraatlikku ja diktatuurset ühiskonda; 4) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid: demokraatia, diktatuur, autoritarism, totalitarism, ideoloogia, fašism, kommunism, natsionaalsotsialism, repressioon, Rahvaste Liit, Versailles; 5) teab, kes olid järgmised isikud ja iseloomustab nende tegevust: Jossif Stalin, Benito Mussolini, Konstantin Päts, Jaan Tõnisson, Adolf Hitler, Franklin Delano Roosevelt; 6) oskab koostada arvutiesitlust.	<p>Teema: Maailm kahe maailmasõja vahel 1918-1939</p> <p>Rahvusvaheline olukord, Pariisi rahukonverents, poliitiline kaart pärast Esimest maailmasõda.</p> <p>Rahvasteliidu tegevus ja mõju, sõjakollete kujunemine Aasias ja Euroopas.</p> <p>Maailmamajandus, ülemaailmse majanduskriisi põhjused, olemus ja tagajärjed.</p> <p>Demokraatia ja diktatuurid 1920.–1930. aastail, demokraatia ja diktatuuri põhijooned.</p> <p>Demokraatia Ameerika Ühendriikide näitel.</p> <p>Autoritarism Itaalia näitel.</p> <p>Totalitarism NSV Liidu ja Saksamaa näitel.</p> <p>Töötab ajalooallikatega, kommenteerib ja hindab neid kriitiliselt otsib, analüüsib ja kasutab ajalooinfot referaadi koostamiseks.</p> <p>Esitluse koostamine ja ettekandmine 20. sajandi esimese poole ajaloolistest isikutest.</p>
<p>Õpilane</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teab Vabadussõja käiku ja tulemusi; 2) iseloomustab ning võrdleb Eesti Vabariigi arengut demokraatliku parlamentarismi aastail ja vaikival ajastul; 3) iseloomustab kultuuri arengut ja eluolu Eesti Vabariigis, nimetab uusi kultuurinähtusi ja tähtsamaid kultuurisaavutusi; 4) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid: vaikiv ajastu, parlamentarism, Tartu rahu; 5) teab, kes olid järgmised isikud ja iseloomustab nende tegevust: Konstantin Päts ja Jaan Tõnisson.	<p>Teema: Eesti Vabariik 1918-1939</p> <p>Eesti Vabariik. Vabadussõda. Asutav Kogu.</p> <p>Maareform ja põhiseadus. Demokraatliku parlamentarismi aastad. Vaikiv ajastu. Majandus. Kultuur ja eluolu. Välispoliitika.</p> <p>Asetab end minevikus elanud inimese olukorda.</p> <p>Töötab ajalooallikatega, kommenteerib ja hindab neid kriitiliselt.</p> <p>Otsib, analüüsib ja kasutab ajalooinfot referaadi koostamiseks.</p>

<p>Õpilane</p> <p>1) iseloomustab kultuuri arengut ja eluolu maailmas, nimetab uusi kultuurinähtusi ja tähtsamaid kultuurisaavutusi.</p>	<p>Teema: Kultuur ja eluolu kahe maailmasõja vahel</p> <p>Aatomiuringud, auto ja lennuk, raadio, kino ja film, kirjandus ja kunst, uued propagandavahendid.</p>
<p>Õpilane</p> <p>1) näitab kaardil Teise maailmasõja sõjategevust Idarindel, Läänerindel, Vaiksel ookeanil ja Põhja-Aafrikas ning muudatusi Teise maailmasõja järel;</p> <p>2) iseloomustab, milline oli rahvusvaheline olukord Teise maailmasõja eel, ja toob esile Teise maailmasõja puhkemise põhjusi;</p> <p>3) selgitab MRP ja baaside lepingu tähtsust Eesti ajaloo;</p> <p>4) iseloomustab Eesti Vabariigi iseseisvuse kaotamist;</p> <p>5) teab, millal algas ja lõppes Teine maailmasõda, toob esile Teise maailmasõja tulemused ning tagajärjed;</p> <p>6) teab, mis riigid tegutsesid koostöös Saksamaaga ja mis riikidest moodustus Hitleri-vastane koalitsioon;</p> <p>7) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid: MRP, holokaust, küüditamine, baaside leping, okupatsioon, Atlandi Harta, ÜRO.</p>	<p>Teema: Teine maailmasõda 1939-1945</p> <p>Rahvusvaheline olukord. Lääneriikide järeleandmised Saksamaale. München nõupidamine. MRP pakt. Sõjategevuse üldiseloomustus, sõja algus ja lõpp, sõdivad pooled, rinded, holokaust. ÜRO asutamine. Eesti Teise maailmasõja ajal. Baaside ajastu. Iseseisvuse kaotamine. Juuniküüditamine. Sõjategevus Eesti territooriumil. Nõukogude ja Saksa okupatsioon. Töötab kaardiga ja koostab lihtsamaid skeeme. Asetab end minevikus elanud inimese olukorda. Töötab ajalooallikatega, kommenteerib ja hindab neid kriitiliselt; otsib, analüüsib ja kasutab ajalooinfot.</p>
<p>Õpilane</p> <p>1) iseloomustab külma sõja kujunemist ja olemust, toob esile selle avaldumise valdkonnad ja vormid;</p> <p>2) näitab kaardil olulisemaid külma sõja aegseid kriisikoldeid ja muutusi maailma poliitilisel kaardil 1990. aastail;</p> <p>3) iseloomustab tööstusriikide arengut USA ja Saksamaa Liitvabariigi näitel;</p> <p>4) iseloomustab kultuuri ja eluolu 20. sajandil.</p>	<p>Teema: Maailm pärast Teist maailmasõda</p> <p>Külm sõda, külma sõja põhijooned ja avaldumisvormid, kriisid ja sõjad. Läänemaailm USA ja Saksamaa Liitvabariigi näitel. USA ühiskond, sisepoliitika, ühiskondlikud liikumised, välispoliitika. Saksamaa Liitvabariigi majanduse areng, Ida- ja Lääne-Saksamaa suhted. Kommunistlikud riigid, kommunistliku süsteemi teke. NSV Liit, stalinism, sula, stagnatsioon. Eesti Nõukogude okupatsiooni all, piiride muutumine, repressioonid, kollektiviseerimine, industrialiseerimine, poliitiline juhtimine, kultuur ja eluolu. Töötab kaardiga ja koostab skeeme.</p>

	Töötab ajalooallikatega, kommenteerib ja hindab neid kriitiliselt; otsib, analüüsib ja kasutab ajalooinfot.
<p>Õpilane</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) iseloomustab kommunistlikku ühiskonda NSV Liidu näitel ning Eesti arengut NSV Liidu koosseisus; 2) toob esile kommunistliku süsteemi kokkuvarisemise põhjused ja tagajärjed; 3) analüüsib Eesti iseseisvumise taastamist ja Eesti Vabariigi arengut; 4) iseloomustab kultuuri ja eluolu 20. sajandil; 5) seletab ja kasutab kontekstis mõisteid: perestroika, glasnost, külm sõda, kriisikolle, kollektiviseerimine, industrialiseerimine, plaanimajandus, massirepressioon, Atlandi Harta, Euroopa Liit, NATO, Balti kett, laulev revolutsioon; 6) teab, kes olid järgmised isikud, ja iseloomustab nende tegevust: Mihhail Gorbatšov, Boris Jeltsin, Arnold Rüütel, Lennart Meri, Edgar Savisaar, Mart Laar. 	<p>Teema: Kommunistliku süsteemi kokkuvarisemine ja Eesti taasiseseisvumine</p> <p>Kommunistliku süsteemi lagunemine, <i>perestroika</i> ja <i>glasnost</i>, Mihhail Gorbatšovi, Boris Jeltsini tegevus. Saksamaa ühinemine.</p> <p>Eesti Vabariigi iseseisvuse taastamine. Laulev revolutsioon, Balti kett, põhiseadusliku korra taastamine.</p> <p>Maailm alates 1990. aastaist, üldülevaade.</p> <p>Euroopa Liidu laienemine, NATO laienemine, uued vastasseisud. Kultuur ja eluolu 20. sajandi teisel poolel.</p> <p>Teaduse ja tehnika areng, aatomiuuringud, infotehnoloogia, massikultuur, naine ja ühiskondlik elu, muutused mentaliteedis.</p> <p>Kogub venemate või vanavanemate mälestusi Eesti iseseisvuse taastamisest.</p> <p>Töötab ajalooallikatega, kommenteerib ja hindab neid kriitiliselt. Otsib, analüüsib ja kasutab ajalooinfot.</p>

Koostaja: Merike Leetjõe